

СТАНОВИЩЕ

От Доц. д-р Мирослава Веселинова Йорданова-Чапрашикян, дм.

Катедра по Ортодонтия, ФДМ-Пловдив, МУ-Пловдив

член на Научното жури съгласно заповед № Р-109-240/ 06.06.2022 на Ректора на МУ-
гр. Варна

На дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“

Професионално направление: Дентална медицина

Научна специалност: Ортопедична стоматология

Автор: Д-р Илияна Георгиева Атанасова

Катедра: Ортодонтия, ФДМ, МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ –Варна

Тема: Оценка на индивидуални показатели за ортодонтоско лечение на деца в смесено
и постоянно съзъбие

Научен ръководител: Доц. д-р Христина Иванова Арнаутска, дм.

Общо представяне на процедурата и докторанта

Данни за кандидата:

Д-р Илияна Георгиева Атанасова е родена през 1979 г. в град Варна. През 1999 г. завършва с отличен успех Медицински колеж – Варна, специалност „Фармация“ с професионална квалификация – помощник-фармацевт. През 2011 г. се дипломира като магистър – лекар по дентална медицина, в Медицински университет – Варна като първенец на випуска. Наградена е със „ЗЛАТЕН ХИПОКРАТ“ за отличен успех и с Диплома „STUDENS OPTIMUS“ – Награда проф. д-р Славчо Давидов, за високи студентски постижения в учебната, научната и творческата дейност на випуск 2011. През 2016 г. е зачислена за специализант по ортодонтия в МУ-Варна. През 2017 г. след положен конкурс е назначена за редовен асистент в Катедра „Ортодонтия“ – ФДМ към МУ-Варна. Води лекционни курсове и практическо обучение на студенти и стажант-лекари по ортодонтия – българоезично и англоезично обучение. През 2019 г. е зачислена за редовен докторант по ортодонтия. През същата година е избрана и за административен асистент на катедра „Ортодонтия“ към ФДМ на МУ-Варна. През 2020 г. придобива специалност по Ортодонтия. Участва в множество курсове за следдипломна квалификация в България, Австралия и Русия. Има над 20 публикации и 22 участия в национални и международни конференции и симпозиуми. Владее английски и руски език. Член на: БЗС, БОО, Australian Dental Association, European Orthodontic Society.

Бележки и коментар по документите:

Представеният комплект материали е в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилник за прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България

(ППЗРАСРБ), Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Дисертационният труд е обсъден и насочен за публична защита от Катедрения съвет на Катедра по Ортодонтия на ФДМ, МУ– Варна във връзка с протокол № 49/18.05.2022 от Доц. д-р Христина Иванова Арнаутска, дм, Ръководител на Катедра по Ортодонтия при МУ- Варна и решение на Факултетен съвет на ФДМ по протокол № 2/01.06.2022.

Докторантката е приложила 3 пълнотекстови публикации по темата на дисертационния труд и 2 участия в национални и международни научни конгреси.

Дисертационният труд съдържа 138 страници, разпределени пропорционално по глави - 40 страници литературен обзор, цел и задачи – 1 стр., собствени изследвания включващи материал и методика – 19 стр., резултати и обсъждане – 41 стр., заключение и изводи – 4 стр. За онагледяване са използвани 39 таблици, 55 фигури, 5 схеми и 16 приложения. Цитирани са 161 литературни източници, от които 7 на кирилица и 154 на латиница.

Актуалност на тематиката

От клиническа значимост за ортодонтската диагноза и план на лечение е определянето на индивидуалната норма на морфологичните структури в лицево-челюстната област. Познаването на нормалния лицево-челюстен растеж позволява навременно стартиране на ортодонтското лечение на отклоненията. Дисертацията се опитва да изясни дали развитието на зъбите в комбинация със шийните прешлени са добри анатомични претенденти за правенето на изводи за индивидуалния пубертетен период на растеж. В условията на нарастваща акселерация и растежни вариации на децата и юношите считам, че тематиката на настоящия труд е актуална и полезна.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Д-р Атанасова познава добре поставения за разработване проблем. За това свидетелства обстойният литературен обзор. Той е конкретен и систематизира данни от научната литература за: периодите и принципите на растеж на лицевия скелет, за основните показатели, свързани с оценка на динамиката в растежа и развитието при деца и подрастващи. Посочени са и научните коментари по отношение на предимствата, достоверността, обективността на методите. Специално място е отделено на методите за определяне на зъбната и костна възраст и тяхната надеждност и точност при дефиниране на хронологичната възраст. Литературният обзор завършва с нужния анализ на проучваната литература и аргументирано мотивира необходимостта от бъдещата дисертационна разработка и нейната цел.

Целта е ясно формулирана: чрез изследване на индивидуални показатели на пубертетния период на растеж да се създаде прогностичен модел върху ортопантомография за започване на ортодонтоско лечение. Определени са четири задачи свързани правилно с нея. Те са достатъчни за изпълнението на целта.

Материал и методи: От основните известни индивидуални индикатори на растеж дисертантката избира да проучи хронологичната възраст, зъбната и костна възраст, но отнесени за българската популация по утвърдени методики (Demirjian, Willems, Baccetti).

Определена е таргетна група от 320 деца на възраст 7-17 год. по прецизирани критерии. Проведени са рентгенологични изследвания на матурацията на зъбни зародиши на постоянни зъби и на матурацията на шийни прешлени върху дигитални ОПГ и ТРГ със завидно голям общ брой измервания -6129. Събраният материал по всички задачи е достатъчен и добре документиран. Методиките на работа са добре описани и онагледени. Статистическите методи са правилно подбрани и са предпоставка за надеждност на получените резултати.

Резултати: Резултатите от първа задача дават информация за българската популация деца и юноши на какъв стадии от зъбното си развитие се намират спрямо хронологичната им възраст. В допълнение, резултатите уточняват за два от най-използваните методи за определяне на зъбната възраст степента и посоката на разминаването и с действителната възраст. Важни са и резултати от втора задача, поради липса на достатъчна съвременна информация за средната хронологична възраст, при която настъпва пика на пубертетния растеж при български момчета и момичета в смесено и постоянно съзъбие. Трета и четвърта задачи са обвързани с втората част на целта на дисертационния труд -създаване на прогностичен модел върху ОПГ за определяне на стадията на пубертетния растеж. Получените данни улесняват времето ортодонтско планиране. Изчислени са степените на минерализация по метода на Demirjian на подбрани от автора зъбни зародиши, спрямо 3 стадия на матурация на шийните прешлени по Vaccetti, както и е направена корелация между тях. По всички задачи са изработени таблици и фигури, които да илюстрират получените резултати по- пълно.

Дисертацията придобива завършен вид чрез заключенията. Те обобщават за клинициста събраната информация за индивидуалните показатели на пубертетния растеж при момчета и момичета в смесено и постоянно съзъбие. Направени са важни изводи за общите тенденции за стадията на минерализация на определени зъби при съответните стадии на костно съзряване.

Значимостта и приносите на научната разработка могат да бъдат оценени като оригинални, научни-теоретични и научно-приложни. Това е така, защото от една страна за първи път у нас се изготвя модел за определяне на пубертетния период на растеж върху ортопантомография, чрез оценка на индивидуални показатели на растежа и развитието (принос с оригинален характер), а от друга са дадени насоки за практическата работа и диагностика на ортодонта. Като значими научни и научно-приложни приноси определям изследване точността на методите на Demirjian и Willems за оценка на зъбната възраст при българии и извеждане на препоръки за избора им. Огромно предимство в лечебната дейност на ортодонтите е и познаването на хронолигната възраст на своите пациенти, при която те достигат пиковете на растеж, които са и етнически и полово обусловени.

Лично участие на дисертанта

Дисертационният труд е лично дело на докторантката както и произтичащите от него публикации, в които Д-р Атанасова е самостоятелен автор. Всички изследвания по задачите са направени с акуратност и прилежност от страна на докторанта. Научната разработка се отличава с добър научен език, стилово и смислово издържан.

Авторефератът е написан на 44 страници, правилно структуриран и добре резюмиращ дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Значимостта на проблема, характерът и обемът на предоставения дисертационен труд на тема „Оценка на индивидуални показатели за ортодонтоско лечение на деца в смесено и постоянно съзъбие“ ” на д-р Илияна Георгиева Атанасова категорично актуализира и обогатява данните за пубертетното развитие на българските деца на възраст 7-16 години. Предоставените научни доказателства за средната хронологична възраст на навлизане в пубертетното начало, пик и край при двата пола е от съществено значение за ортодонтоското планиране на скелетни зъбно-челюстни аномалии. Предложеният надежден и лесен метод за оценка на растежния потенциал върху рутинно диагностично средство като ортопантомографията повишава ефективността на клиничната работа на ортодонтите.

Дисертацията отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Варна. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ – Варна за приложение на ЗРАСРБ.

Научният труд показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Ортодонтия като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за дисертационен труд на д-р Илияна Георгиева Атанасова и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’* на д-р Илияна Георгиева Атанасова в докторска програма по „Ортопедична стоматология“.

07.07 2022 г.

гр. Пловдив

Изготвил становището:

Доц. д-р Мирослава Веселинова Йорданова-
Чапрашикян, дм

